

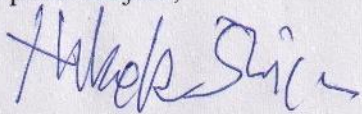
Za Komisiju NK ICOM Srbija

23.mart 2023

Za priznanje NK ICOM Srbija za ostvarenu studijsku izložbu u 2022, predlažem postavku 'Stvari vibrantne - stvari svečane' koju su priredili kustosi MSUB Senka Ristivojević i Miroslav Karić. Izložba priredena u Legatu Milice Zorić i Rodoljuba Čolakovića MSUB je kroz muzeološku istraživačku razradu i razmeštaja pokazala potencijale izazovnog promišljanja umetničkog nasleđa i savremenosti. To se i potvrdilo putem mnogobrojnih poseta tokom trajanja definišući da se radi o složenoj likovnoj i saznoj celini. Sadržajna u svojim medijskim primerima, dokumentima, slikama, objektima, crtežima i razokrivenim arhivskim potencijalima dvoje kustosa je reflektivnim i vizuelno atraktivnim zahvatom objedinilo mnoga globalna pitanja: odnos umetnika ka društvu, pitanje slobode i nestabilne okolnostima kroz intrigantna nova pojmovna predstavljanja muzejske umetničke građe. Demonstrirana na tri nivoa zgrade Legata MSUB izložbena postavka doprinela je da se pred posetiocima stvori aktivna platforma evokativnosti, produbljivana u umetničkim i kulturnim izrazima. Neki od njih, premda datiraju i iz modernističkih sličajeva od pre više od sto godina, kao i kroz kasnije nasleđe odgovaraju usredsređenim promišljanjima na sve aspekte današnjice. Detalji i pojedine deonice izložbe poseduju produktivan raspon preispitivanja, nadmašujući odnose globalnog i lokalnog, sada muzeološkog doprinosa modernoj kulturi, na osnovu dela dugo van uvida javnosti iz fundusa MSUB. Izložbena celina pobudila je pažnju višeznačnim pozivanjima na svojoj premijeri i nagovestila mogućnost u nekoj drugoj gostujućoj izložbenoj prilici u budućnosti. Studijskim pristupom oličila je profesionalne predanosti i ostvarila vrstan muzeološki domašaj.

Moja svesrdna preporuka za priznanje izložbenog kustoskog rada Senke Ristivojević i Miroslava Karića za izložbenu celinu i publikaciju izložbe 'Stvari vibrantne - stvari svečane'.

S poštovanjem,

Prof. Nikola Šuica

Odsek za teorijske predmete FLU, Univerzitet umetnosti u Beogradu

др Милена Јокановић
Научни сарадник
Универзитет у Београду, Филозофски факултет
Одељење за историју уметности, Центар за музеологију и херитологију

ПИСМО ПРЕПОРУКЕ

(за изложбу „Ствари вибрантне – ствари свечане“ Музеја савремене уметности у Београду, кандидат за награду Националног комитета ИСОМ Србија у категорији пројекат године)

Изложба „Ствари вибрантне – ствари свечане“ одржана је у простору Легата Чолаковић Музеја Савремене уметности у Београду од 11. фебруара до 6. јуна 2022. године. Аутори својеврсног истраживачког и кустоског пројекта, Сенка Ристивојевић и Мирослав Карић овим пионирским подухватом по први пут публици представљају обимну музејску грађу која се деценијама чува у депоима Музеја и то: личне предмете, белешке, изјаве уметника, фотографије, најразличитије доказе и сведочанства, ресурсе за разумевање и читање уметности од времена историјских авангарди до данас. Ови материјали стизали су кроз легате и поклоне које су Музеју предавали уметници или чланови њихових породица и до сада су се, према традиционалној категоризацији музеалија и већ установљеним моделима експографије, налазили у депоима, неретко бивајући недоступни чак и кустосима и истраживачима. Оваквим подухватом Ристивојевић и Карић дакле, не само да отварају могућности за нова читања и разумевања стваралаштва уметника заступљених на изложби, те *откривају* веома значајна дела на мањим и неретко несвакидашњим форматима (попут пакли цигарета, салвета, инструмената и других личних предмета свакодневице), већ и утемељују пут институције Музеја савремене уметности у Београду ка новим начинима категоризације и вредновања збирки позиционирајући га у мрежу музеја уметности који се развијају пратећи начела савремене музеолошке теорије и праксе.

Сам назив изложбе који недвосмислено упућује на тежиште целокупног концепта – упућивање не значај предмета – преузет је из белешки уметника Леонида Шејке чијим *стварима* обилује ова изложба. Поред Шејке, на изложби су заступљени и авангардни уметници: Ване Бор, Милан Дединац, Растко Петровић, Марко Ристић, Иван Табаковић, Милица Зорић Чолаковић и Мирољуб Тодоровић и то кроз легате Милице Зорић и Родољуба Чолаковића, Ане Чолак Антић, Вана Живадиновића Бора, Милана Дединца и Радмиле Бунушевац Дединац, Ратиславе Табаковић, Мирољуба Тодоровића, као и поклоне Јелене Јовановић и Драге Панић. Полазећи од идеје да предмети и личне ствари уметника осликавају промене парадигме у уметности, које су довеле и до промена истине о свету и друштву, кустоси истичу: „Супротстављајући се модернистичком моделу сагледавања уметности у односу према реалном животу, авангарде уводе нове приступе у којима се

уметност и живот изједначавају“, враћајући се самом предмету као неодвојивом од са једне стране разумевања стваралаштва авангардиста, али са друге стране неодвојивом ни од саме идеје музеја, па ни од савременог доба у којем су лична сећања, предмети свакодневице и укључивање заједнице веома значајан извор за проучавање наслеђа.

Свесни колико овакав, вешто постављен приступ помера границе досадашњих погледа на стваралаштво на изложби заступљених уметника, након марљивог истраживања, они поставку конципирају као хипертекст, отворену мрежу различитих значења кроз коју посетиоци могу да се крећу према сопственом сензибилитету и интересовањима пратећи предложене *епизоде* или се пак ослањајући на ментално, па и физичко луталаштво кроз појединачне предмете, колекције уметника, аудио и видео записе. Изузетно обимну грађу, аутори изложбе успевају да савладају интерактивном поставком која депо и буквално изводи пред публику, а посредством витрина и сандука у којима се иначе чувају предмети у музејским трезорима. Тако сваки посетилац има могућност да сам завири у животе уметника отварајући фиоке препуне писама, белешки и фотографија или пак завирујући у оригиналне дрвене плакаре, својеврсне кабинете чудеса, колекције уметнина, афричких маски, природнина и других предмета који су красили животне просторе авангардиста и инспирисали их.

Додатни слојеви читања током трајања изложбе сваке недеље били би доступни како кроз ауторска вођења, тако и кроз низ предавања, односно разговора, радионица и форума за дискусију у оквиру поставке, инспирисаних изложбом, а вођених од стране музеолога, историчара и теоретичара модерне и савремене уметности, те савремених уметника. Управо овако богат, слојевито конципиран и веома посећен пратећи програм изложбе указао је на актуелност приступа, те на свевременост пројектом отворених тема које ће засигурно бити и надаље заступљене како у истраживањима тако и у музејској теорији и пракси.

Колико је значајан и комплексан овај истраживачко-кустоски пројекат говори и његова заступљеност у медијима, те позивања на исти у стручној јавности и научним радовима. Због свега наведеног (и нужно сажетог због форме), са великим задовољством препоручујем: “Ствари вибрантне – ствари свечане“ за награду у категорији пројекат године.

У Београду, 20. марта 2023. године,

Милена Јокановић

